

REFERAT 22-25 Udvalget for Klima, Miljø og Natur d. 04-03-2024

Mødedato Mandag d. 04. marts 2024 kl. 15:00

Mødested Lokale 0.21

Mødedeltagere Signe Nina Egholm, Thorsten Larsen-Seul, Christian Ahlefeldt-Laurvig, Charlotte Pil Nielsen, Karen Thestrup Clausen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden til møde i Udvalget for Klima, Miljø og Natur den 4. marts 2024.....	3
Orientering om Klimasejlads 2024.....	4
Orientering - Introduktion til revidering af Holbæk 2050.....	6
Principbeslutning om at ekspropriere en del af matrikelnummer 3e, Kongsted By, Ågerup til fordel	7
Beslutning om arbejdet med at øge og beskytte biodiversiteten i Holbæk Kommune.....	9
Beslutning om mellemfinansiering af nye klima-lavbundsprojekter.....	12
Borgerrådgiverens årsberetning 2023.....	14
Orienteringer.....	15
Underskriftsark.....	17

Punkt 17: Godkendelse af dagsorden til møde i Udvalget for Klima, Miljø og Natur den 4. marts 2024

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. dagsorden for møde i Udvalget for Klima, Miljø og Natur den 4. marts 2024 godkendes

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima, Miljø og Natur

Beslutningssag

Bilag

Tidsplan til mødet den 4. marts 2024

Punkt 18: Orientering om Klimasejlads 2024

24-001178

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Udvalget for Kultur Fritid henholdsvis Udvalget for Klima, Miljø og Natur orienteres om deres rolle og engagement i Klimasejladsen 2024

Resume

I 2024 er det fjerde gang Klimasejladsen skal afholdes. De tidligere år har det været et éndagsarrangement for unge og lokale politikere med sejlads, hvor der kigges på fjordens tilstand med eksperter og med events og workshops på havnen. I år er der lagt op til et udvidet arrangement, som strækker sig over flere dage fordelt fra april til september med inddragelse af unge og politikere fra de øvrige kommuner ved fjorden.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Kultur og Fritid og Udvalget for Klima, Miljø og Natur.

Orienteringssag

Beskrivelse af sagen

I Holbæk kommune har unge siden 2021 med succes sat Isefjordens bekymrende tilstand på den politiske dagsorden i form af en årlig klimasejlads på Isefjorden.

Bag klimasejladsen står UngHolbæk og klimaengagerede unge, som sammen med Nationalmuseet, Dansk Tang, Dansk Naturfredningsforening, HavHøst, marinbiologer, Kystliv Holbæk m.fl. sejler på fjorden og undersøger Isefjordens havbund, og drøfter trusler og handlemuligheder i fjorden.

Klimasejladserne har tydeliggjort, at vores fjord lider af iltsvind, algevækst, plantedød og mange steder, hvor man tidligere har kunne fiske, er bestanden nu helt død.

De seneste tre års klimasejlads har bevirket politisk velvilje til at sætte fælles fokus på Isefjordens problematikker. F.eks. arbejdes der nu på et projekt der fokuserer på fjorden som spisekammer samt Klimasejladsen 2024 skærper fokus på politisk samarbejde på tværs af Isefjordskommunerne.

Derudover har de unges klimaarbejde i Holbæk by ført til efterspørgsel fra DR1 programmet ”Giv os naturen tilbage”, der nu følger de unges klimaarbejde i et år.

Aktuelt er politikere fra alle Roskilde-/Isefjordskommuner inviteret til et Politisk Topmøde på fjorden fredag den 3. maj 2024. Formålet med topmødet er at politikerne får indsigt i fjordens tilstand og møder lokale unge, som ønsker politisk fokus på klima- og miljøproblematikker. Desuden skal topmødet afstedkomme fælles visioner om den kommende klimasejlads i september 2024.

Klimasejladsen og aktiviteterne som er knyttet til indsatsen, skaber rammen og platformen for at klimaengagerede unge møder politikere. En platform, som nyeste forskning netop pointerer som afgørende for unges oplevelse af troen på politisk handlekraft og derved har en forebyggende effekt på unges klimaangst.

”Internationale studier viser, at graden af klimaangst og tiltro til det politiske systems handlekraft hænger tæt sammen. Jo mindre tro på den politiske handlekraft, desto større bliver klimaangsten, og frygten for fremtiden” (Kraka 2023).

Ligeledes understøtter indsatsens formål Kommunalbestyrelsens arbejdsprogram 2024, der fremhæver behovet for et ”fokus på mental sundhed og trivsel for alle borgere, men særligt vores børn og unge”:

På mødet vil repræsentanter fra projektgruppen præsentere med Klimasejladsen 2024 og tydeliggøre projektet.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Der vurderes ikke at være nogen væsentlige miljø- og klimamæssige konsekvenser.

Bilag

Præsentation af klimasejlads til KFU og KMN marts 2024

Punkt 19: Orientering - Introduktion til revidering af Holbæk 2050

23-023387

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. introduktion til revidering af Holbæk 2050 tages til efterretning

Resume

Udvalget orienteres om revidering af Holbæk 2050.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima, Natur og Miljø

Orienteringssag

Sagshistorik, henvisninger

Udvalget for Klima, Miljø og Natur den 8. januar 2024, punkt 2: [Beslutning om aktiviteter i 1. halvår af 2024](#)

Beskrivelse af sagen

Udvalget vil på nogle af udvalgsmøderne i 1. halvår af 2024 få introduktion til udvalgte emner indenfor udvalgets område. Emnerne er udvalgt på baggrund af udvalgets tidligere prioriteringer.

Introduktionen vil være et mundtligt oplæg på mellem 20-30 minutter.

Administrationen tilstræber, at eventuelt relevant baggrundsmateriale om emnet er sendt ud til udvalgsmedlemmerne inden udvalgs mødet.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Der vurderes ikke umiddelbart at være nogle væsentlige miljø- og klimamæssige konsekvenser.

Punkt 20: Principbeslutning om at ekspropriere en del af matrikelnummer 3e, Kongsted By, Ågerup til fordel for Vipperød Vandværk

21-026952

Beslutning

Ad 1 og 2: indstilles godkendt.

Ad 3: udvalget indstiller, at Karen Thestrup Clausen leder åstedsforsretningen.

Sagsfremstilling

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. kommunalbestyrelsen træffer principbeslutning om at ekspropriere en del af matr. nr. 3e, Kongstrup By, Ågerup til fordel for Vipperød Vandværk, så vandværket kan anlægge en ny rentvandstank og en ny indvindingsboring
2. administrationen bliver bemyndiget til at igangsætte ekspropriationsforløb for erhvervelse af det nødvendige areal og rettigheder til at etablere anlæggene
3. kommunalbestyrelsen udpeger en repræsentant og en suppleant til at lede og deltage i åstedsforsretning

Resume

Der tages stilling til, om administrationen skal indlede en ekspropriationsproces vedrørende erhvervelse af areal til fordel for Vipperød Vandværk til anlæg af ny rentvandstank og ny indvindingsboring. Der skal således træffes en principbeslutning om at igangsætte ekspropriationsprocessen. Den endelige afgørelse om ekspropriation forelægges til kommunalbestyrelsens beslutning efter en eventuel åstedsforsretning.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima, Miljø og Natur, Økonomiudvalget, Kommunalbestyrelsen
Beslutningssag

Beskrivelse af sagen

Vipperød Vandværk har, som følge af mange nye boliger i forsyningsområdet, behov for at kunne øge vandindvindingen med en ny indvindingsboring og øge kapaciteten af deres beholderanlæg ved etablering af en ny rentvandstank. Vandværket har ikke plads til at etablere anlæggene på egen grund på Sandbakkevej 14, 4390 Vipperød. Vipperød Vandværk har derfor anmodet Holbæk Kommune om at ekspropriere en del af matr. nr. 3e, Kongsted By, Ågerup, på modsatte side af Sandbakkevej, til fordel for vandværket (se kortbilag 1). Arealet udgør ca. 1600 m² (se kortbilag 2).

Vandforsyningsloven giver kommunen mulighed for at ekspropriere et areal til fordel for et vandværk, når almenvellet kræver det, og når der i øvrigt kan meddeles tilladelse til anlægget. Administrationen vurderer, at vandværket kan få de nødvendige tilladelser til projektet, hvis vandværket får råderet over arealet.

Vandværket har forsøgt at placere projektet, så etablering af rentvandstank og ny indvindingsboring giver mindst mulig gene for grundejer. Det er dog vigtigt for driften af vandværket, at anlægget placeres tæt på vandværkets øvrige anlæg. Vandværket har i forvejen en indvindingsboring på projektarealet, som er tinglyst, og som medfører restriktioner for grundejer. Restriktionerne er opdelt i 3 kategorier:

- Allerede tinglyste restriktioner
Restriktionerne er f.eks. at der ikke må udføres spildevandsledninger inden for en radius af 50 meter fra den eksisterende boring.
- Lovbestemte restriktioner i beskyttelseszone på 25 meter fra boring
Projektarealet er allerede omfattet af en beskyttelseszone med en radius af 25 meter fra den eksisterende boring (se

kortbilag 1). Inden for beskyttelseszonen må grundejer i dag ikke dyrke, gøde eller sprøjte jorden, som følge af reglerne i miljøbeskyttelsesloven.

- Restriktioner på sigt for BNBO

Hele projektarealet ligger desuden inden for det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) til den eksisterende boring (se kortbilag 1). I BNBO skal det sikres, enten ved frivillige aftaler eller påbud, at der fremadrettet ikke sker erhvervsmæssig anvendelse af pesticider.

Hvis ekspropriationen gennemføres med det areal, som er indtegnet på kortbilag 2, så kommer vandværket til at eje arealet. Efterfølgende vil det kun være restriktionerne for BNBO der på sigt vil være af betydning for grundejer, da grundejer ikke længere vil blive berørt af 25 meter beskyttelseszonen.

Proces for ekspropriation

Vipperød Vandværk har inden anmodning om ekspropriation til kommunen forsøgt at indgå en frivillig aftale med grundejer. De to parter har for nuværende ikke kunnet blive enige om en frivillig aftale. Næste skridt er at indlede en ekspropriationssag, hvor grundejer bliver indkaldt til en åstedsforretning. Her skal det endeligt afklares om det er muligt at nå til enighed om en frivillig aftale om Vipperød Vandværks erhvervelse af arealet.

Åstedsforretning afholdes i henhold til vejlovens regler, under ledelse af et eller flere udpegede medlemmer af kommunalbestyrelsen. Det er derfor nødvendigt, at kommunalbestyrelsen ved indstilling 3 foretager denne udpegning. Herefter vil kommunalbestyrelsen blive forelagt sagen igen med henblik på at tiltræde indgåede aftaler og træffe beslutning om ekspropriation i det tilfælde, at en frivillig aftale ikke har kunnet opnås.

Kommunalbestyrelsens beslutning herom vil skriftligt blive meddelt grundejeren. Afgørelsen om ekspropriation vil kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden for 4 uger fra afgørelsen er meddelt. En klage over afgørelse om ekspropriation har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det har en klage over afgørelser om tilladelse til anlæg af rentvandstank og ny vandindvindingsboring efter vandforsyningslovens regler til gengæld.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for kommunen. Ved ekspropriation efter vandforsyningsloven sker ekspropriationen til fordel for en almen vandforsyning og mod fuld erstatning til grundejer. Vipperød Vandværk gennemfører derfor udbetalingen af erstatningen. Uenigheder om erstatningens størrelse kan indbringes for taksationsmyndighederne. Ved principbeslutning om ekspropriation opnår grundejer i øvrigt mulighed for at søge SKAT om fritagelse for at betale skat af erstatningsbeløbet.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Administrationen anser de nye anlæg som en nødvendighed for at kunne sikre en tilstrækkelig og robust vandforsyning i Vipperød Vandværks forsyningsområde. Konsekvensen ved ikke at ekspropriere arealet til fordel for vandværket, er en risiko for, at vandværket ikke kan levere tilstrækkeligt med vand til hele forsyningsområdet samt risiko for, at vandværket løber tør for vand i spidsbelastningsperioder.

Lovgrundlag

[§21 og §37 i kapitel 7 i bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v., LBK 602 af 10. maj 2022](#)

[§21b i kapitel 3 i bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, LBK 48 af 12. januar 2024](#)

[Kapitel 10 i bekendtgørelse af lov om offentlige veje m.v., LBK 421 af 25. april 2023](#)

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort m. vejnavne, adresser, matrikler og grundvandsbeskyttelseszoner

Bilag 2 - ekspropriationsplan

Punkt 21: Beslutning om arbejdet med at øge og beskytte biodiversiteten i Holbæk Kommune

24-002814

Beslutning

Indstilles godkendt.

For stemte 3 (A og Ø)

2 undlod at stemme (V)

Sagsfremstilling

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. der skal laves en strategi for, hvordan Holbæk Kommune skal arbejde med biodiversitet, og at dette fremadrettet indgår i Holbæk 2050

Resume

I forbindelse med budget 2024 blev det besluttet, at der skal tages stilling til, hvordan Holbæk Kommune kan styrke arbejdet med biodiversitet. I 2024 skal Holbæk Kommune også revidere klimastrategien Holbæk 2050. Med denne sag skal det besluttes, om der skal laves en samlet strategi for at styrke arbejdet med biodiversitet, og om det skal høre under klimastrategien, som en del af arbejdet med grøn omstilling.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima, Miljø og Natur, Økonomiudvalget, Kommunalbestyrelsen

Beslutningssag

Sagshistorik, henvisninger

Kommunalbestyrelsen d. 20. december 2023: [Punkt 269 Beslutning om udskydelse af vedtagelsen af revideringen af klimastrategien Holbæk 2050](#)

Beskrivelse af sagen

I dag er der flere arter, som er i fare for at uddø end nogen sinde før i menneskets historie. FN's rådgivende organ IPBES har konkluderet, at en fjerdedel af alle arter er truet af global udryddelse. Alene i Danmark vurderes det, at over 1.900 truede dyr, planter og svampe er i fare for at forsvinde fra den danske natur. Der er tale om en regulær krise for biodiversiteten i Danmark og globalt, som kræver handling, hvis det skal ændres.

Biodiversitet i budgetaftalen

Af budgetaftalen for 2024-2027 fremgik det, at Holbæk Kommune skal arbejde med at øge og beskytte biodiversiteten. Herunder at Udvalget for Klima, Miljø og Natur i første kvartal af 2024 skal beslutte, hvordan det fortsatte arbejde kan styrkes.

Biodiversitet er et stort og komplekst område, som bl.a. vedrører alle arter af dyr, svampe og planter i økosystemerne. Ved at lave en samlet strategi for arbejdet med biodiversitet kan Holbæk Kommune favne den kompleksitet, og sikre at

ressourcerne på området bruges effektivt fremadrettet.

Strategi for arbejdet med biodiversitet i Holbæk Kommune

Biodiversitet omfatter variation indenfor både arter og naturtyper. Biodiversitetsstrategien skal skabe rammerne for det videre arbejde med biodiversitet og muligheder for variation mellem arter og grønne ressourcer for kommunens borgere. Strategien skal både sætte mål for det åbne land og for byerne og vil bl.a. være retningsgivende ift. kommunens drift og planlægning. Nedenfor er opřidset nogle af de elementer, som biodiversitetsstrategien bør indeholde:

- At arbejde for at skabe større, sammenhængende naturområder, fordi forskningen viser, at det største problem for den danske natur er, at den mangler plads og er for opdelt eller fraktioneret i mindre, isolerede områder.
- At prioritere at sikre naturen de steder, hvor den er sværest at erstatte, som f.eks. kommunens Natura 2000-områder og Forklædet på Orø, hvor der er særlige følsomme og sjældne naturtyper og dertilhørende arter.
- At arbejde for at øge biodiversiteten på kommunens arealer - herunder arbejdet med omlægning til urørt skov
- At genskabe naturlig hydrologi - vandløbsrestaurering, nye søer, åbning af rørlagte vandløb, vådområder
- Retningslinjer for bytræer, hvor der arbejdes med at sikre gamle træer i byerne, som har svære vækstvilkår og samtidig sætter ambitionen for nye træer i byerne.
- At samskabe Vild med Vilje-projekter med borgerne og arbejde for at øge fokus på biodiversitet, der hvor de bor.
- At biodiversitet tænkes ind i projekter og drift, hvor det er muligt og ønskeligt. Det kunne f.eks. være vådområder, kvælstofområder, klimatilpasning, skovrejsning, grundvandsbeskyttelse, lokalplaner, vandløbsregulativer, omlægning til økologi og projekter i fjorden.
- At forankre arbejdet med biodiversitet bredt i kommunen, og kommunikere aktivt om biodiversitet til kommunens borgere og virksomheder, eksterne aktører mfl.

Blandt de nye værktøjer, der kan indarbejdes i den kommende strategi, er strategisk opkøb af arealer. Det er et værktøj, som flere kommuner er begyndt at anvende for at lykkes med indsatser som de ovenstående. Det gælder opkøb af f.eks.:

- arealer, der binder eksisterende natur sammen
- kystnære arealer (højjord), fordi en stor del af kommunens naturarealer vil forsvinde som følge af havvandstigninger.
- færdiggravede råstofgrave
- arealer, hvor der er gennemført vådområdeprojekter (disse arealer er billigere, fordi der er bindinger).

Der er på nuværende tidspunkt ikke afsat midler til strategiske opkøb.

EU-Kommissionen offentliggjorde i 2020 EU's biodiversitetsstrategi for 2030 under titlen: Naturen skal bringes tilbage i vores liv. Strategien rummer blandt andet opfordringer til medlemslandene om, at bidrage til det fælles mål om beskyttelse af 30 pct. af EU's land- og havareal, her af 10% strengt beskyttet og om at forbedre tilstanden for naturtyper, arter og fugle. EU har efterfølgende i 2023 vedtaget en naturgenopretningslov, som har som formål at genoprette 20% af Europas land- og havområder inden 2030. EU-medlemsstaterne vil begynde at udarbejde nationale handlingsplaner til genopretning af ødelagte økosystemer indenfor to år efter at loven er trådt i kraft og det må forventes at Holbæk Kommune skal medtænke dette.

Sammenhæng til Holbæk 2050

Med beslutningen fra december 2023 om at udskyde revideringen af Holbæk 2050 blev det varslet, at der skal tages stilling til, om biodiversitet skal indgå i klimastrategien. Biodiversitet har en klar tematisk sammenhæng til klimaindsatsen som en del af den grønne omstilling og bæredygtighedsdagsordenen. Derfor er der også flere kommuner, som har biodiversitet som en del af deres DK2020-klimahandleplaner.

Der er ikke direkte krav til at biodiversitet indgår i certificering af klimahandleplaner under C40 og Klimaalliancen. Det primære fokus deri er CO2-reduktion og klimatilpasning. Det er et valg Holbæk Kommune kan træffe for at handle effektivt og helhedsorienteret. Klimakrisen, klimatilpasning og biodiversitetskrisen har mange overlap i både udfordringer og mulige indsatser, som kræver at kommunens strategier på de tre områder sammentænkes. Dette kan gøres ved at sammenkæde de tre områder i samme overordnede strategi.

Både klima og biodiversitet udfordres af den måde, vi forbruger, producerer og dyrker jorden på, samt den måde arealerne i kommunen anvendes generelt set. Blandt mulige overlap i løsninger er, at skovrejsning og vådgøring af lavbundsarealer, som er vigtige dele af kommunens handleplan for CO2-reduktion, samtidig er mulige vigtige indsatser for at sikre biodiversitet. Men hvis skovrejsning skal sikre biodiversitet, stiller det krav til hvordan den rejste skov driftes og hvilke arter der plantes. Ligeledes kan indsatser for biodiversitet have en gavnlig effekt på klimatilpasning - f.eks. hjælper bytræer på at holde en køligere temperatur, og skovrejsning og udlægning af landbrugsarealer til natur har en gavnlig effekt på vores grundvand og vandmiljø. I klimatilpasningsindsatser til kystsikring skal man f.eks. være opmærksom på

de arter, der lever i kystnær natur, og som i fremtiden kan komme til at stå under vand. Det er særligt et problem, da en stor del af kommunens bedste natur er kystnær.

Ved at indarbejde biodiversitet som ny indsats i klimastrategien, bliver biodiversitet samtidig en del af den løbende monitorering og revidering af indsatserne lige som CO2-reduktion og klimatilpasning.

Proces herfra

Administrationen vurderer, at det vil være meningsfuldt at arbejde med biodiversitet i klimastrategien på samme måde som f.eks. mobilitetsplanen. Altså at de overordnede mål fastsættes i klimastrategien, hvorefter de konkrete indsatser og prioriteringer laves i selve biodiversitetsstrategien. Det giver følgende overordnede tidslinje:

- marts-oktober 2024: Holbæk 2050 revideres, og de overordnede målsætninger for biodiversitet formuleres
- oktober 2024: den reviderede klimastrategi inkl. overordnede mål for biodiversitet sendes i offentlig høring
- december 2024: endelig beslutning om den reviderede klimastrategi inkl. overordnede mål for biodiversitet vedtages
- 2025: selve biodiversitetsstrategien udarbejdes

På den måde bliver strategien for biodiversitet en såkaldt sektorplan under Holbæk 2050. Administrationen vurderer, at det ikke er realistisk at have selve biodiversitetsstrategien klar før 2025.

I hele processen vil der være fokus på inddragelse af de relevante aktører.

Ressourceforbrug og tidsplan vil være den samme, om strategien for arbejdet med biodiversitet indgår i Holbæk 2050 eller ej.

Økonomiske konsekvenser

Administrationen forventer, at det vil være nødvendigt at købe eksterne konsulentytelser i forbindelse med udarbejdelsen af strategien. Omfanget kan ikke vurderes på nuværende grundlag, men forventes at kunne rummes indenfor eksisterende budget.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Administrationen vurderer, at Holbæk Kommune arbejder bedst og mest målrettet med biodiversitet ved at lave en samlet strategi for det.

Arbejdet med biodiversitet har potentiale til at påvirke mange dele af miljøet omkring os positivt. Vi er til dagligt meget afhængige af velfungerende økosystemer til at holde vores grundvand rent, sikre bestøvning fra insekter og dyr, optage CO2 fra luften mv.

Ved at koble arbejdet til Holbæk 2050, skal der sikres synergi mellem CO2-reduktion, klimatilpasning og biodiversitetsfremme.

Øvrige konsekvenser

Andre konsekvenser ved at arbejde med biodiversitet er de mulige rekreative værdier det skaber. For mange mennesker har det en stor værdi i sig selv fortsat at kunne opleve naturen og alle de arter af planter og dyr, som vi har omkring os i dag.

Høring

Målsætningerne for biodiversitet vil blive sendt i høring, som en del af høringen af revideringen af Holbæk 2050.

Punkt 22: Beslutning om mellemfinansiering af nye klima-lavbundsprojekter

23-020635

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. mellemfinansiering på op til 6 mio. kr. til 2 klima-lavbundsprojekter i Kalvemose Skov i Holbæk by og ved Kålle Å/Svinninge Å ved Jyderup, som begge har fået tilsagn fra Miljøstyrelsen, godkendes

Resume

Det skal besluttes, om kommunen skal gennemføre og mellemfinansiere klima-lavbundsprojekter i Kalvemose Skov i Holbæk by og ved Kålle Å og Svinninge Å, st for Jyderup, se kort i bilag 1. Projekterne ventes at bidrage til reducere af CO₂-udledning fra landbrug og arealanvendelse.

Rammerne i klima-lavbundsordningen medfører, at kommunen som projektejer skal lægge penge ud til omkostningerne i projektet. Efter gennemførelse refunderer staten via tilskudsordningen alle berettigede projektomkostninger. Mellemfinansieringen af de 2 projekter vil maksimalt være på op til 6 mio.kr., men i løbet af projektets fase 1 i 2024-2025 vil det kun være op til 1 mio.kr.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima, Miljø, og Natur, Økonomiudvalget, Kommunalbestyrelsen

Beslutningssag

Sagshistorik, henvisninger

Kommunalbestyrelsen den 22. februar 2023 pkt. 27: [Beslutning om mellemfinansiering af klima-lavbundsprojekt](#)

Kommunalbestyrelsen den 26. oktober 2022 pkt. 219: [Beslutning om endelig godkendelse af klimastrategien Holbæk 2050](#)

Udvalget for Klima, Miljø, og Natur den 8. marts 2022 pkt. 15: [Beslutning om ressourcer til natur- og klimagenopretning](#)

Beskrivelse af sagen

Administrationen fik i december 2022 tilsagn fra Miljøstyrelsen til et lidt over 900 ha stort klima-lavbundsprojekt i St. Åmose ved Ulkestrup-Undløse. Kommunalbestyrelsen godkendte mellemfinansiering til dette projekt i februar 2023. De 2 nye klima-lavbundsprojekter er væsentligt mindre på ca. 205 og 25 ha for henholdsvis Kålle Å/Svinninge Å, st for Jyderup og Kalvemose Skov i Holbæk by (se kort af områderne i bilag 1). Miljøstyrelsen har også givet tilsagn til disse projekter i december 2023, og derfor skal mellemfinansieringen godkendes for at administrationen kan gå videre med projekterne.

De 2 ansatte projekter adskiller sig væsentligt fra hinanden i forhold til ejerforhold. Det ene projekt i Kalvemose Skov udgår kun ca. 25 ha, men er ejet af Holbæk Kommune. Her er udfordringen ikke lodsejeropbakning til projektet, men mere de tekniske forhold om det er praktisk muligt at gennemføre et projekt uden påvirkning af omkringliggende arealer.

Det andet projekt ved Kålle Å/Svinninge Å er privatejede jorder, hvor der må forventes usikkerhed om den endelige lodsejeropbakning ved projektets overgang fra fase 1 til 2, altså fra forundersøgelse til realisering. Der er 21 private lodsejere involveret i projektet. Administrationen har i samarbejde med VKST afholdt et lodsejermøde, hvor projektideen blev præsenteret. Alle lodsejere har accepteret, at der bliver udarbejdet en forundersøgelse i området. Der er desuden nogle tekniske udfordringer i projektområdet med højspændingsledning samt jernbane, som skal afklares og håndteres.

Baggrund for udtagning af lavbundsjord

Ved udtagning af lavbundsjord stopper man afvanding via dræn og grøfter i projektområdet. Herved gøres jorden vådere, hvilket reducerer tørrvejens nedbrydning og udledning af CO₂. Der opnås en væsentlig klimaeffekt og projekterne bidrager dermed til, at Holbæk Kommune kan indfri målsætningerne i klimastrategien Holbæk 2050. Realisering af projekterne afhænger både af en frivillig accept fra lodsejerne, og at det er praktisk muligt uden påvirkning af naboarealer. Lodsejere, som indgår i et projekt, får udbetalt en kompensation for de restriktioner, der pålægges deres arealer i projektet.

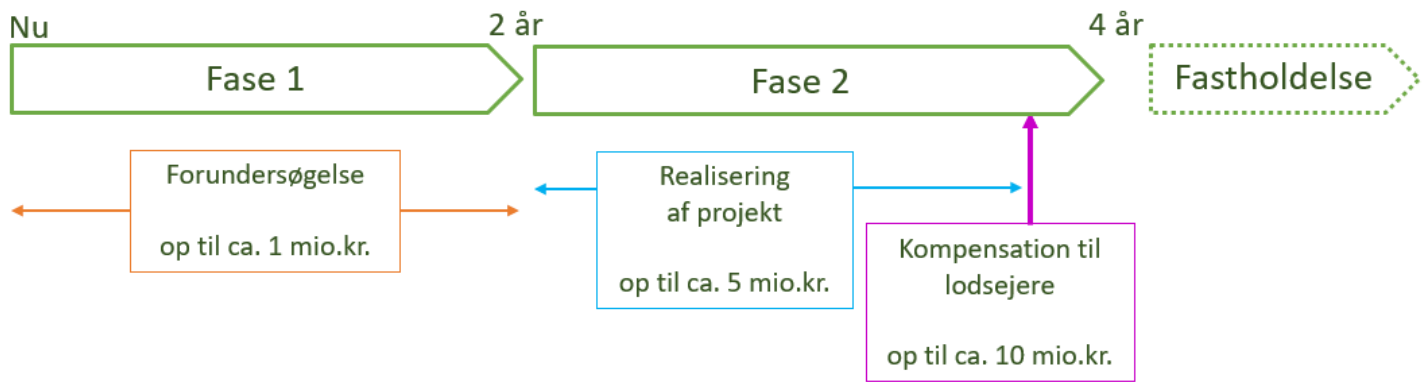
De forskellige tilskudsordninger til naturgenopretning herunder klima-lavbundsprojekter, der stilles til rådighed fra statens side, er 100 % finansieret. Det vil sige, at alle tilskudsberettigede udgifter til projekterne refunderes, herunder udgifter til forundersøgelser, effektberegninger, rådgivningsydelse, projektledelse og kompensation til lodsejerne.

Kommunen skal dog som projektejer stå for mellemfinansiering af ansatte projekter og dermed lægge penge ud til de forskellige projektomkostninger, indtil der kan søges om refundering af udgifterne. Ordningen er siden sidste år ændret, så kommunen kan anmode Miljøstyrelsen om at stå for udbetaling af kompensation til lodsejerne, hvilket udgår langt den største omkostning i projekterne. Herved bliver kommunens udlæg mindre.

Lavbundsprojekter forløber i 2 faser. I fase 1 gennemføres forundersøgelser, og i fase 2 realiseres de fysiske tiltag i projektområdet, og der udbetales kompensation til lodsejerne for de tinglyste restriktioner, der pålægges projektarealerne.

Kommunen kan søge om refundering af projektudgifter efter afslutning af hver fase, altså efter fase 1 og efter hele fase 2. Både fase 1 og fase 2 kan som udgangspunkt være op til 2 år hver. Økonomisk er der dog stor forskel på de 2 faser. De samlede omkostninger i fase 1 udgår kun ca. 3%. Første del af fase 2 med realisering af projekttiltag forventes at udgå ca. 32%. Og endelig forventes kompensation til lodsejerne i slutningen af fase 2, som kan udbetales direkte fra Miljøstyrelsen, at udgå ca. 65% af de samlede projektomkostninger. Da Miljøstyrelsen kan udbetale kompensationen direkte til lodsejerne er beløbet ikke en del af Holbæk Kommunes mellemfinansiering.

Konkret for de 2 nye klima-lavbundsprojekter betyder det, at de forventede omkostninger til forundersøgelser i fase 1 maksimalt forventes op til 1 mio.kr. fordelt over 2024 og 2025.

Økonomiske konsekvenser

Administrationen forventer, at projekterne kan dækkes fuldt ud af tilskudsmidler. Der vil være en effekt på Holbæk kommunes likviditet ved mellemfinansieringen på maksimalt 6 mio. kr. Hver projektperiode, og dermed mellemfinansiering, er maksimalt ca. 2 år.

Kommunen dækker udgifterne på en mellemregningskonto, der ikke indgår i servicerammen eller på anlægsområdet. Påvirkningen er derfor udelukkende på likviditeten (Kassebeholdningen). Når tilskudsmidlerne kommer ind, udlignes udgifterne på mellemregningskontoen og så er kommunens omkostninger dækket.

Der vil være en større grad af klarhed omkring behovet for mellemfinansiering efter forundersøgelserfasen, som er cirka to år inde i projektet.

Udgifterne til projektet forventes primært at ligge i projekternes fase 2 (2025-2027). Samlet set forventes projekterne at belaste kommunens kassebeholdning med op til 6 mio. kr. i en periode på op mod 1 år.

Tilskudsordningerne indeholder en risiko for fradrag ved udbetalingen af tilskud, hvis projektet bliver forsinket eller ikke kan gennemføres som ansat. Hvis det bliver tilfældet, kan der forekomme mindre udgifter for Holbæk kommune. I så fald vil administrationen foretage en sag derom.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

40% af den samlede CO₂ udledning i Holbæk Kommune stammer fra landbrug og arealanvendelse. Et tæt samarbejde med landbrugets parter er dermed afgørende for at lykkes med målene i klimastrategien Holbæk 2050. Med 2 nye klima-lavbundsprojekter, herunder på kommunens egne arealer, fortsætter Holbæk Kommune med at gå foran og tage initiativ til samarbejdet med landbruget og til at undersøge mulighederne for gennemførelse af væsentlige projekter.

Lavbundsprojekter sættes etableret med en vandstand lige under terrænniveau, så risiko for dannelse af metan minimeres. Der vil kun blive gennemført lavbundsprojekter på baggrund af grundige forundersøgelser, der samlet set medfører en reduceret udledning af drivhusgasser (ud fra en samlet beregning af CO₂-ækvivalenter). Inden forundersøgelserne er gennemført, kan der ikke siges noget præcist om projekternes endelige klimaeffekt.

Klima-lavbundsprojekter er det vigtigste element i målet om reduktion af CO₂-udledningen fra landbrug og arealanvendelse, og dermed et helt centralt element i realiseringen af Holbæk Kommunes samlede klimastrategi.

Bilag

Bilag 1 Kortbilag vedr punkt om Mellemfinansiering af 2 nye klima-lavbundsprojekter

Punkt 23: Borgerrådsgiverens årsberetning 2023

24-000003

Beslutning

Indstilles taget til efterretning for udvalgets ressortområde.

Sagsfremstilling

Indstilling

Borgerrådsgiveren indstiller, at:

1. orienteringen om borgerrådsgiverens beretning tages til efterretning

Resume

Det følger af vedtægten for borgerrådsgiveren, at borgerrådsgiveren hvert år skal aflægge en beretning til Kommunalbestyrelsen. I beretningen redegøres for borgerrådsgiverens samlede virksomhed. På baggrund af borgerrådsgiverens beskrevne opgaveløsninger og analyser heraf, fremsættes forslag til særlige fokusområder for den fortsatte udvikling af kvaliteten af borgernes og virksomhedernes møde med Holbæk Kommune.

Sagsgang og sagstype

Socialudvalget, Udvalget for Beskæftigelse, Uddannelse og Erhverv, Udvalget for Børn og Skole, Udvalget for Ældre og Sundhed, Udvalget for Kultur og Fritid, Udvalget for Klima, Miljø og Natur, Udvalget for Plan, Bolig og Lokal Udvikling, Økonomiudvalget, Kommunalbestyrelsen.

Orienteringssag.

Beskrivelse af sagen

Borgerrådsgiveren skal efter vedtægten for Holbæk Kommunes borgerrådsgiver hvert år afgive en beretning til Kommunalbestyrelsen. I beretningen skal borgerrådsgiveren redegøre for sin virksomhed, herunder eventuelle konstateringer af overordnede forhold inden for borgerrådsgiverens kompetence, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling og borgerbetjening m.v. Borgerrådsgiveren kan i den forbindelse komme med forslag og anbefalinger til Kommunalbestyrelsen og administrationen.

På baggrund af beretningens analyse og med et fremadrettet perspektiv på kommunens udvikling anbefales følgende:

- Fokus på at skabe helhed for borgerne og sammenhæng på tværs af afdelinger og kerneområder.
- Fokus på at sikre fremdrift i sagsforløbene, og at sagsbehandlingen tilrettelægges på en sådan måde, at denne fremdrift sikres.
- Fokus på at anmodninger om partsaktindsigt besvares rettidigt og fyldestgørende.

Borgerrådsgiveren vil være til stede ved behandlingen af punktet i Socialudvalget, Udvalget for Beskæftigelse, Uddannelse og Erhverv, Udvalget for Børn og Skole, Udvalget for Ældre og Sundhed samt Økonomiudvalget.

Økonomiske konsekvenser

Orienteringen har ingen økonomiske konsekvenser.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Der vurderes ikke umiddelbart at være nogle væsentlige miljø- og klimamæssige konsekvenser.

Lovgrundlag

[Lov om kommunernes styrelse § 65e](#)

Bilag

Borgerrådsgiverens årsberetning 2023

Punkt 24: Orienteringer

Beslutning

Sagsfremstilling

Indstilling

Eventuelle orienteringer fra formanden

Eventuelle orienteringer fra medlemmerne

Eventuelle orienteringer fra direktionen

Forventede sager på de næste tre ordinære møder i udvalget:

Mødet den 2. april 2024:

- Orientering om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport for Sandby Vindmøller
- Beslutning om godkendelse af forslag til Miljøtilsynsplan 2024-27 sendes i offentlig høring
- Orientering om igangsatte tiltag ift. solceller på kommunale tage

Mødet den 6. maj 2024:

- Beslutning om godkendelse af N2000 handleplaner
- Orientering om sagsbehandlingstider for landbrugsområdet for 1. kvartal 2023
- Beslutning om koncept for bidragsfordeling vedr. finansiering af kystbeskyttelsesprojekt Kisserup.
- Vejtræer – afklaring af serviceniveau og handlemuligheder for genplantning
- Beslutning om godkendelse af forvaltningsplan for overgang til urørt skov

Mødet den 3. juni 2024:

- Beslutning om at sende forslag til vandforsyningsplan i offentlig høring

Oversigt over kommende borgermøder for kerneområdet Vækst og Bæredygtighed.

Udvalgsmedlemmerne har ikke mødepligt til borgermøderne.

Emne	Dato og tid	Sted
Marts		
Borgermøde om områdefornyelsen i Kirke Eskilstrup (PBL)	Torsdag d. 14/3 kl. 19.00-21.00	Stestrup Fritidsgård, Stestrupvej 41, 4360 Kirke Eskilstrup
Borgermøde om Kystbeskyttelse ved Kisserup (KMN)	Tirsdag d. 19/3 kl. 18-20:30	Udby Skole, Pyramiden Udbyvej 42, 4300 Holbæk
Borgermøde om områdefornyelsen i Ugerløse (PBL)	Torsdag d. 21/3 kl. 19.00-21.00	Ugerløse Skole, Hovedgaden 42, 4350 Ugerløse

Emne	Dato og tid	Sted
April		
Borgermøde vedr. lokalplansforslag 16.05 Boligområde syd for Østrupvej, Ugerløse (PBL)	Tirsdag 30. april kl. 17-19 (evt. 18- 20)	Ugerløse Skole Hovedgaden 42, 4350 Ugerløse
Borgermøde om Forslag til Lokalplan 3.92 Holbæk Have_ etape II	Tirsdag den 2. april kl. 19-20:30	Kanalstræde 2, kantinen
Maj		
Borgermøde vedr. lokalplansforslag 17.05 ved Have Borupvej i St. Merløse (PBL)		
Informativt borgermøde, Grøn Pulje for Maglebjerg solcelleanlæg	Foreløbig 16. maj kl.17-18.30	Cafeteria, Svinninge Hallen

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima, Miljø og Natur

Orienteringssag

Punkt 25: Underskriftsark

Beslutning